

Índex

Pròleg	9
Introducció	15
I. La utopia material pagesa. Una aproximació al motiu central de l'imaginari del món camperol premodern	21
1. Les tradicions utòpiques i la utopia material pagesa. Notes introductòries	21
2. La utopia material pagesa	23
2.1 La utopia material pagesa. Una utopia universal adaptada localment, una utopia antic règim oberta a la primera modernitat.....	32
2.2 Assoliment de la benaurança rústica i transgressió jocosa i còmica	34
2.3 Les versions de 'Xauxa' a partir de finals del segle XIX.....	37
II. Els còssos de la cordera a les terres de Lleida en el tombant dels segles XIX i XX: entre el ritual agrari i l'esport atlètic	47
1. A tall de breu introducció.....	47
2. Els còssos de la cordera. Aspectes bàsics	48
2.1 La competitivitat.....	50
2.2 La rivalitat.....	54
2.3 Els trofeus rústics. Celebració al·legòrica de l'assoliment de la collita i de la utopia material pagesa	55
2.4 La ceba com a tercer trofeu dels còssos: inversió jocosa i follia.....	59

3. La substitució dels còssos: entre l'abandonament, la desrusticització i les assimilacions a esports moderns.....	61
3.1 La substitució dels còssos de la cordera.....	61
3.2 La modernització dels còssos de la cordera. Una assimilació a l'atletisme.....	64

III. Fractura comunitària i conflicte. Formes primàries d'individualisme oligàrquic i rituals de resistència de tradició arcaica. La Catalunya rural de canvi dels segles XIX i XX.....

1. Notes introductòries.....	71
2. Primers estadis de modernització de la societat rural: <i>descomunitarització</i> i reaccions a la ruptura comunitària	73
3. Caciquisme i rebel·lia rural. Formes rituals de tradició arcaica com a expressions d'una rebel·lia comunitària i de classe	78
3.1 Els successos de Miralcamp de 1916 i 1917 o la conflictivització del carnaval rural en termes sociopolítics.....	80
3.2 Politització de sentits i formes de la protesta pagesa arcaica i subversió de l'ordre local: els fets de Barberà de la Conca (1894-1896).....	85
3.3 Sant Martí de Maldà (1901-1909): fractura i conflictivitat local (política —de partit, consistorial...—, econòmica, simbòlica...) i irrupcions de formes primitives de rebel·lia pagesa	91

IV. Preservació de la propietat rural i conflictivitat local: aportació històrica i antropològica a l'estudi del fenomen. Segles XIX i XX.....

1. Individualisme pagès i preservació de la propietat rural	99
1.1 Exemples significatius d'individualisme i d'exclusivisme pel que fa a la terra. La conflictivitat al voltant de la propietat rural a Maldà entre els setanta i els vuitanta del segle XVIII	101
2. Privacions i restriccions quant a l'entrada a la propietat rural. Perspectiva històrica i anàlisi antropològica del fenomen. Bans i guarderia rural	111
3. Preservació de la propietat rural durant el tombant dels segles XIX i XX. La repressió en ramaders i en colles de nens i de joves. Bans, multes i guarderia com a instruments de repressió	119
3.1 La repressió de les faltes comeses per pastors i ramaders.....	119
3.2 La repressió de les faltes a la propietat de canalla i jovent.....	125
4. Conflictivitat rural durant les primeres dècades de construcció de l'estat liberal: abusos contra la propietat i abusos contra la pau local. L'estudi dels bans	129
4.1 Bans de bon ordre i bans de defensa de la propietat.....	129

4.2 Bans de repressió dels abusos contra la propietat rural i bans de repressió de les manifestacions arcaïques de la protesta pagesa	136
V. Caciquisme rural i contrautopies pageses. Els testimonis d'unes cobles de la Conca de Barberà i del Priorat	143
1. Cobles i caciquisme rural	143
1.1 Furts de diners municipals o de valor comunitari	144
1.2 Les exclusions dels avenços materials bàsics: el llum i la portada de les aigües	149
1.3 Els polítics. Els representants del nou Estat	152
1.4 Sostraccions de patrimoni eclesial del marc local	159
2. Contrautopies pageses a les albes dels temps moderns	164
2.1 'La mitgeta viu sense embuts', o una percepció pagesa de l'estat modern en termes de contrautopia social	165
2.2 'Ell n'és un enredon de primera', o una evocació satírica i contrautòpica de la Solivella de les primeres dècades del segle XX	169
VI. Modernitzacions de la feminitat durant les primeres dècades del segle XX: reaccions pageses i de la masculinitat popular en general. Exemples indicatius de la Catalunya nord-occidental	173
1. Nota introductòria	173
2. Dones modernes. Models i permeabilització social	174
3. Modernitat i seducció. El poliarquetip de la seductora. Seducció femenina i modernització de gènere	181
3.1 La seductora.....	184
4. Transgressions de la feminitat tradicional i conflicte amb la masculinitat camperola i popular en general.....	192
5. Les denúncies dels canvis en noies i dones associades a unes noves pautes estètiques i culturals: uns termes arquetípics de denúncia	195
6. Narratives i mitjans d'expressió de la resistència masculina i popular envers els canvis modernitzadors en la feminitat.....	197
7. Una visió alternativa de la dona rural: l'emancipació de la dona a través del modern empolainament i l'erotisme que aquest produeix. La veu d'un intel·lectual camperol revolucionari: Jacint Rosinach.....	208
VII. Sagrat i violència. Alienacions d'objectes litúrgics i protesta popular a la Catalunya del primer noucents	213
1. El sagrat	213
2. Sagrat i violència	218

3. Alienacions de béns litúrgics a la Catalunya de canvi dels segles XIX i XX.....	224
4. Alienacions d'objectes litúrgics i revolta popular.....	230
5. Apèndix documental	236
Bibliografia	241